

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Muzyka w kulturze i przestrzeni społecznej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Music in culture and public space
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauko o sztuce
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Tomasz Rokosz, prof. KUL
---	----------------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	I	2
ćwiczenia	15	I	2

Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość zagadnień z zakresu kultury muzycznej, etnomuzykologii i antropologii kultury. Chęć poszerzenia swojej wiedzy z zakresu wyżej wymienionych dyscyplin. Ogólna znajomość zagadnień z zakresu metodologicznych koncepcji badawczych wykorzystywanych przy systematyce i opisie kultury.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zapoznanie studentów z najważniejszymi poglądami na temat muzyki ludowej, w perspektywie etnomuzykologii i antropologii kultury. Pokazanie kultury muzycznej w różnych aspektach w odniesieniu do człowieka jako twórcy, odtwórcy i odbiorcy dzieła muzycznego. Zapoznanie studentów ze stanem badań nad muzyką ludową wybranych regionów i części świata. Omówienie różnych relacji pomiędzy człowiekiem a kulturą muzyczną w różnych częściach świata. Przedstawienie dzieła muzycznego w wybranych aspektach. Zapoznanie studenta z wynikami badań etnomuzykologicznych i hymnologicznych prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Charakteryzuje relacje pomiędzy człowiekiem a kulturą muzyczną w wybranych częściach świata. Rozumie i charakteryzuje ujęcie hermeneutyczne, na przykładzie wybranych obrzędów. Zna i charakteryzuje kontekst historyczny i kulturowy towarzyszący przemianom stylistycznym i ideowym muzyki tradycyjnej. Rozpoznaje zjawiska w obrębie współczesnych przemian folkloru.	K_W06
W_02	Ma dogłębną wiedzę na temat uwarunkowań współczesnego życia kulturalnego, muzycznego i edukacyjnego w różnych jego przejawach w kontekście antropologii, etnomuzykologii i folklorystyki muzycznej	K_W13
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Jest przygotowany do podejmowania działań w zakresie ochrony, kultywowania, pielęgnowania i zachowania muzycznego dziedzictwa oraz poszanowania i wspierania muzycznych tradycji różnych kultur i środowisk	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Muzyka w kulturze – wprowadzenie. Zapoznanie studentów ze stanem badań nad muzyką ludową i najważniejszymi gatunkami folkloru. Folklor i folklorystyka – cechy folkloru. Kategoria czasu i przestrzeni. Przestrzeń społeczna. Przestrzeń medialna. Wyobrażenia o człowieku pierwotnym a prehistoria folklorystyki. Sposoby dokumentacji muzyki. Muzyka jako system komunikacji symbolicznej. Prehistoria. Przedstawienie teorii dotyczących genezy, początków i rozwoju muzyki. Muzyka w micie, mit w muzyce. Śladami wybranych kultur muzycznych. Problem wielokulturowości. Kultura muzyczna Romów. Wykazanie podobieństw i różnic w rozumieniu muzyki w odmiennych kręgach kulturowych. Antropologia obrzędu (na przykładzie wybranych obrzędów). Ujęcie hermeneutyczne – na przykładzie kolęd wiosennych (Dadak-Kozicka). Koncepcja „Tablic Mendelejewa”. Zdobywanie umiejętności rozpoznawania i analizy zjawisk w obrębie współczesnych przemian folkloru (rozpoznawanie ich typów i przejawów). Grupy instrumentów charakterystyczne dla wiejskiej praktyki muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów podstawowych (skrzypce, basy, bęben obręczowy), a także instrumentów unikatowych (lira korbowa, flety drewniane różnego typu). Ćwiczenia są skorelowane z wykładem. Obejmują zapoznanie się studentów z wybranymi lekturami, ich omówienie oraz indywidualne przygotowanie i zaprezentowanie referatu/ pisemnej pracy zaliczeniowej. Zakres tematów dostosowany jest do zainteresowań i możliwości studentów.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy. Wykład konwersatoryjny. Dyskusja. Praca z tekstem. Analiza tekstu	Referat. Egzamin ustny	Protokół Wydruk i plik z referatem
W_02	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy. Wykład konwersatoryjny.	Egzamin ustny	Protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy. Wykład konwersatoryjny.	Egzamin ustny	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularne przygotowywanie się do zajęć, aktywny w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego (np. prace cząstkowe, referaty, eseje, prezentacje, analizy, itp.). W semestrze planowane jest jedno końcowe kolokwium pod koniec semestru oraz jedna samodzielna praca studenta. Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszej karty (metody weryfikacji). Ocena końcowa jest średnią ważoną oceny uzyskanej na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowych uzyskanych przez studenta na zajęciach na przestrzeni danego semestru.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student prezentuje w bardzo spójny sposób szczegółową wiedzę w obrębie wybranych subdyscyplin muzykologicznych i muzycznych w zakresie wybranej specjalności. Identyfikuje i opisuje podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla antropologii muzyki. Wymienia
--------------------	---

	<p>idee i argumenty wybranych muzykologów na podstawie samodzielnej lektury ich pism. Student samodzielnie wyszukuje, analizuje, ocenia i selekcjonuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz formułuje na tej podstawie krytyczne sądy z wykorzystaniem wiedzy muzycznej i muzykologicznej. Bardzo dobrze rozpoznaje i analizuje różne rodzaje wytworów kultury muzycznej w zakresie antropologii muzyki oraz przeprowadza ich interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Przygotowuje proste prace naukowe (referaty, recenzje, analizy) dotyczące zagadnień muzykologicznych i sztuki muzycznej, wykorzystując różne źródła. Efektywnie organizuje własną pracę, samodzielnie zdobywa wiedzę muzyczną i muzykologiczną i planując dalszy rozwój. Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę systematycznego poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury. Wykazuje gotowość do zaangażowania w różne formy życia muzycznego w sposób bezpośredni lub przy pomocy mediów.</p>
Ocena dobra	<p>Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student prezentuje w spójny sposób wiedzę podstawową z zakresu antropologii muzyki. Identyfikuje i opisuje podstawowe metody badawcze oraz strategie argumentacyjne właściwe dla antropologii muzyki. Student poprawnie stosuje poznaną terminologię muzyczną i muzykologiczną. Dobrze rozpoznaje i analizuje różne rodzaje wytworów kultury muzycznej w zakresie antropologii muzyki oraz przeprowadza ich interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także rozumie potrzebę systematycznego poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Student w dobrym stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury</p>
Ocena dostateczna	<p>Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student w dostateczny sposób prezentuje wiedzę podstawową z zakresu antropologii muzyki. Student w dostatecznym stopniu rozpoznaje i analizuje różne rodzaje wytworów kultury muzycznej w zakresie antropologii muzyki oraz przeprowadza ich interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student w dostatecznym stopniu uznaje znaczenie tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury.</p>
Ocena niedostateczna	<p>Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie wykazuje gotowości do krytycznej oceny posiadanej wiedzy muzykologicznej i umiejętności praktycznych, a także nie rozumie potrzeby systematycznego poszerzania swojej wiedzy i doskonalenia umiejętności. Nie prezentuje w spójny sposób wiedzy podstawowej z zakresu antropologii muzyki. Student zupełnie nie rozpoznaje i nie potrafi analizować różnych rodzajów wytworów kultury muzycznej w zakresie antropologii muzyki oraz nie umie przeprowadzać ich interpretacji z zastosowaniem typowych metod w celu określenia ich znaczeń i miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Student nie uznaje znaczenia tradycji muzycznej i refleksji muzykologicznej dla kształtowania się kultury</p>

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: notatnik lub laptop do

sporządzania notatek. Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<p>Bartmiński Jerzy, 1990, <i>Folklor- język- poetyka</i>, Wrocław.</p> <p>Bielawski Ludwik, 1999, <i>Tradycje ludowe w kulturze muzycznej</i>, Warszawa.</p> <p>Bogatyriew Piotr, Jakobson Roman, 1973, <i>Folklor jako specyficzna forma twórczości</i>, „Literatura Ludowa”, s. 28-42.</p> <p>Cocchiara Giuseppe, <i>Dzieje folklorystyki w Europie</i>, Warszawa 1971.</p> <p>Dadak-Kozicka J. Katarzyna. <i>Folklor sztuką życia. U podstaw antropologii muzyki</i>, Warszawa 1996.</p> <p><i>Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały</i>, t. 4, <i>Lubelskie, cz. 1, Pieśni i obrzędy doroczne</i>, (red.) Jerzy Bartmiński, red. serii Ludwik Bielawski, Lublin 2011.</p> <p>Propp Władimir, 1977, <i>Podstawy klasyfikacji gatunków folkloru</i>, LL, nr 2.</p> <p>Rokosz Tomasz, Bodzioch B., Strycharz-Bogacz K., red., <i>Tradycje ludowe w kulturze muzycznej: zachowanie dziedzictwa – inspiracje – przeobrażenia</i>, Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL, Lublin 2019, ss. 288.</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Od folkloru do folku. Metamorfozy pieśni tradycyjnych we współczesnej kulturze</i>, Siedlce 2009.</p> <p>Rokosz Tomasz, „Idź na bory, na lasy, na suche korzenie” – uwagi o współczesnych zamówieniach znachorskich i ludowej medycynie z okolic Chełma, [w:] <i>Chełm nieznanym. Ludzie – miejsca – wydarzenia</i>, red. Małgorzata Karwatowska, Chełm 2009, s. 179-190.</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Emocje w rozmowach ze zmarłymi – uwagi o tradycyjnych lamentach pogrzebowych</i> [w:] <i>Rejestr emocjonalny języka</i>, red. Krystyna Wojtczuk, Violetta Machnicka, Siedlce, Wydawnictwo Akademii Podlaskiej w Siedlcach, 2009, s. 175–187.</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Obrzęd sobótkowy. Tradycja i jej transformacje (studium etnokułturowe)</i>, „Archiwum Etnograficzne”, t. 59, Wrocław–Siedlce 2016.</p> <p>Żerańska-Kominek Sławomira, <i>Muzyka w kulturze</i>, Warszawa 1995.</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Emisariusze dziadowskiej tradycji – lirnicy i ich repertuar pieśniowy w Polsce ostatnich dekad</i>, w: <i>Polska w piosence (1989-2019)</i> pod redakcją Krzysztofa Gajdy i Małgorzaty Chrzęstowskiej, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2020.</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Kolęda z drzewkiem z Zarównia w kontekście kolędowania z Rajem w południowo-wschodniej Polsce. W poszukiwaniu metody opisu i analizy wariantu obrzędu</i>, „Łódzkie Studia Etnograficzne” 2022, nr 61, s. 215-233</p> <p>Rokosz Tomasz, <i>Szopka z lalkami z okolic Padwi Narodowej – tradycyjne widowisko i jego repertuar muzyczny</i>, „Roczniki Humanistyczne” Tom LXX, zeszyt 12 – 2022, s. 105-120.</p>
Literatura uzupełniająca
<p>Nowicka Ewa, <i>Świat człowieka – świat kultury</i>. Warszawa, PWN, 1991, 2 wyd.: 1997</p> <p>Rokosz Tomasz (red. naukowa), <i>Pieśń i piosenka. Gatunek – tekst – muzyka</i>, „<i>Conversatoria Linguistica</i>”, R: IX/2015.</p> <p><i>Słownik stereotypów i symboli ludowych, koncepcja całości i redakcja Jerzy Bartmiński, zast. red. Stanisława Niebrzegowska</i>; t. 1 <i>Kosmos, cz. 1, Niebo, światła niebieskie, ogień, kamienie</i>, Lublin 1996; cz. 2, <i>Ziemia, woda, podziemie</i>, Lublin 1999.</p> <p>Tomicki Ryszard, <i>Religijność ludowa</i>, [w:] <i>Etnografia Polski. Przemiany kultury ludowej</i>, t. 2, red. Maria Biernacka, Maria Frankowska, Wanda Paprocka, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1981, s. 29–69.</p> <p>Tokarska-Bakir Joanna, <i>Przemiany</i>, [w:] <i>Arnold van Gennep, 2006, Obrzędy przejścia</i>. Zadrożyńska Anna, <i>Powtarzać czas początku. O świętowaniu dorocznych świąt w Polsce</i>, Warszawa 1985.</p> <p>Tymochowicz Mariola, <i>Lubelska obrzędowość rodzinna w kontekście współczesnych przemian</i>, Lublin 2013.</p> <p>Zadrożyńska A., <i>Światy, zaświaty. zaświaty tradycji świątowań w Polsce</i>, Warszawa 2000.</p>